



29.09.2020

Asia/6

§ 562

Kaupunkiympäristölautakunnan lausunto kaupunginhallitukselle valtuutettu Mia Haglundin ym. valtuustoaloitteesta koskien Vaasan- kadun muuttamista pihakaduksi

HEL 2020-008039 T 00 00 03

Lausunto

Kaupunkiympäristölautakunta antoi kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunginvaltuusto päätti 27.2.2013, että Vaasankadulla kokeillaan kesäaikaista kävelykatua, sillä määrärahojen niukkuuden vuoksi katua ei ollut mahdollista muuttaa kävelykaduksi rakenteellisesti. Liikennesuunnittelupäällikön päätöksen 26.4.2013 mukaisesti Vaasankatu muutettiin kävelykaduksi 1.6. - 30.9.2013 väliseksi ajaksi. Kokeilu toteutettiin kevyesti tilapäisillä liikennemerkkeillä. Kaupunki järjesti puitteet kokeilulle, toimi lupaviranomaisena muun muassa terassien laajentamiselle sekä vastasi kokeilun vuorovaikutuksesta ja seurannasta. Kävelykatukokeilusta raportoitiin lautakunnalle 26.11.2013 lähinnä uusien toimintatapojen ja vuorovaikuttamisen näkökulmasta. Kävelykatukokeilu poisti kadulta 80 asukaspysäköintipaikkaa ja huoltoajo kadulla oli edelleen mahdollista kello 5 – 11 välisenä aikana.

Pihakadulla tarkoitetaan jalankululle ja ajoneuvoliikenteelle yhteisesti tarkoitettua katua. Pihakadun yleisvaikutelman tulee olla sellainen, että autoilija tai muu ajoneuvon kuljettaja huomaa liikkuvansa hänelle itselleen ja jalankulkijoille yhteisesti tarkoitettulla alueella, jossa hänen tulee ajaa hitaasti ja väistää jalankulkijoita. Tieliikennelaissa pihakadulle on määritelty omat liikennesäännöt:

- Pysäköinti on sallittu vain merkityillä pysäköintipaikoilla.
- Ajonopeus on sovitettava jalankulun mukaiseksi eikä se saa ylittää 20 km/h.
- Ajoneuvon kuljettajan on annettava jalankulkijalle esteetön kulku.
- Jalankulkija saa kulkea sen kaikilla osilla ajoneuvoliikennettä kuitenkaan tarpeettomasti estämättä.
- Risteyksessä pihakadulta tulevan kuljettajan on aina väistettävä muuta liikennettä.

Vaasankatu on tonttikatu, jonka molemmin puolin on kadunvarsipysäköinti sallittu. Nopeusrajoitus on 30 km/h. Ajoradan leveys on 5 metriä ja jalkakäytävien perusleveydet 4 metriä. Liittymien kohdat on kavennettu kadunlylysten kohdalla. Suojateitä on merkitty vain risteysalueille. Kinaporinkadun ja Vaasankadun liittymiskohta on varustettu korote-



tulla suojatiellä. Pyöräilijät käyttävät ajorataa. Fleminginkadun ja Kina-porinkadun välisellä katuosuudella on tasa-arvoisia katuliittymiä 125 - 160 metrin välein. Kaupungin liikennemäärätiedot ovat Vaasankadulla 27 vuotta vanhoja, joten katu on lisätty liikenne- ja katusuunnittelupalvelun moottoriajoneuvoliikenteen liikennemäärien laskentaohjelmaan keväälle 2021. Samassa yhteydessä on tarkoitus laskea myös jalankulkijamääriä. Vuoden 1993 laskentojen mukaan liikennemäärät ovat olleet keskimäärin 1800 - 4100 ajoneuvoa arkivuorokaudessa. Vuosina 2009 – 2020 kadulla tapahtui 22 poliisin tietoon tullutta onnettomuutta, joista yksi johti henkilöauton kuljettajan ja yksi jalankulkijan loukkaantumiseen. Muut onnettomuudet ovat olleet pääosin moottoriajoneuvoihin kohdistuneita omaisuusvahinkoja. Kadun pinnoitteet ovat luonnonkiveä erotuskaistoilla, joilla on paikoin pyörätelineitä. Kadun pohjoisreunassa on puurivi. Katutilassa on siten useita erilaisia jalankulkijoiden viihtyisyyttä ja liikenneturvallisuutta lisääviä elementtejä.

Jotta Vaasankadun pihakaduksi muuttaminen olisi tarkoituksenmukaista ja tukisi tieliikennelain säännöksiä toteutumista, kadun liikennemäärien tulisi olla alhaiset, enintään 500 ajoneuvoa vuorokaudessa. Pihakadulla ei saa olla jalankulkua ja muuta liikennettä toisistaan erottavia jalkakäytäviä. Myös suoraa yli 50 metriä pitkiä katuosuuksia tulee välttää. Autojen läpiajoliikenne tulee estää rakenteellisesti. Pihakadun sisään- ja ulosajokohdan tulee myös erottua reunakivijärjestelyiltään muista normaaleista katuliittymistä eikä pihakatu saisi olla yksi nelihääraristeyksen haaroista. Kadun huoltoliikenteen tulee olla vähäistä. Pihakaduilla panostetaan muun muassa päällysteiden, valaistuksen ja kalusteiden yksityiskohtaiseen suunnitteluun siten, että niillä voidaan turvata pihakadun toiminnallisuus ja kunnossapito.

Vaasankadun katutilan muuttaminen kokonaan tai osittain pihakaduksi edellyttää liikenne- ja katusuunnittelua, huoltoliikenteen tarpeiden ja reittien selvittämistä, kadunvarsipaikkojen poiston vaikutusten ja yritysvaikutusten arviointia, laajaa vuorovaikuttamista asukkaiden kanssa ja yhteistyötä kaupungin eri asiantuntijoiden kanssa. Liikennesuunnittelun ja vuorovaikutuksen tarve koskee myös kokeiluja. Kadulle ei kohdistu lähivuosina perusparannustarpeita eikä sille ole osoitettu investointimäärärahaa. Katua on kunnostettu hiljattain. Olemassa olevan ympäristön, kuten Vaasankadun, parantamisen resurssit ovat vähäiset seuraavina vuosina niissä kohteissa, jotka eivät tue joukkoliikennettä tai asuntotuotantoa tai eivät lisää yleistä turvallisuutta, ellei hankkeelle ole järjestettävissä erillismäärärahaa.

Vaasankadun kävelykatukokeilun jälkeen kadulle on myönnetty lupia Parklet -terasseille korvaamaan pysäköintipaikkoja. Vaasanpuistikkoo on voinut varata tapahtumiin sähköisen Varaamo -palvelun, joka on



luotu helpottamaan tapahtumien ja vuokrauksien organisointia, kautta. Aukion kehittämistyö jatkuu, mikä antaa suuntaviivoja myös alueen kokonaisvaltaiseen kehittämiseen. Tähän mennessä aukiolle on rakennettu jo tapahtumasähkö. Vaasankadun elävöittämiseksi asukkaat voivat hyödyntää myös kaupungin yritysluotseja. Pihakaduksi muuttaminen ei siten ole välttämätöntä aloitteessa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Kaupunki jatkaa viihtyisämmän kaupunkitilan kehittämistä kokoamalla pakin toimenpiteistä, joiden avulla voidaan tulevaisuudessa kevyin järjestelyin kokeilla katualueiden järjestelyjen muuttamista jalankulkijaystävällisemmiksi, vehreämmiksi ja viihtyisämmiksi.

Väliaikaisia järjestelyjä, kuten katuvihreän ja levähdyspenkkien sijoittamista kadunvarsipysäköintipaikoille, voidaan toteuttaa kaupungin sopiviksi arvioimilla kantakaupungin katuosuuksilla.

Käsittely

Vastaehdotus:

Mia Haglund: Lisäys lausunnon loppuun:

Kaupunki jatkaa viihtyisämmän kaupunkitilan kehittämistä kokoamalla pakin toimenpiteistä, joiden avulla voidaan tulevaisuudessa kevyin järjestelyin kokeilla katualueiden järjestelyjen muuttamista jalankulkijaystävällisemmiksi, vehreämmiksi ja viihtyisämmiksi.

Väliaikaisia järjestelyjä, kuten katuvihreän ja levähdyspenkkien sijoittamista kadunvarsipysäköintipaikoille, voidaan toteuttaa kaupungin sopiviksi arvioimilla kantakaupungin katuosuuksilla.

Kannattaja: Laura Rissanen

1 äänestys

JAA-ehdotus: Esityksen mukaan

EI-ehdotus: Lisäys lausunnon loppuun: Kaupunki jatkaa viihtyisämmän kaupunkitilan kehittämistä kokoamalla pakin toimenpiteistä, joiden avulla voidaan tulevaisuudessa kevyin järjestelyin kokeilla katualueiden järjestelyjen muuttamista jalankulkijaystävällisemmiksi, vehreämmiksi ja viihtyisämmiksi.

Väliaikaisia järjestelyjä, kuten katuvihreän ja levähdyspenkkien sijoittamista kadunvarsipysäköintipaikoille, voidaan toteuttaa kaupungin sopiviksi arvioimilla kantakaupungin katuosuuksilla.

Jaa-äännet: 5

Sirpa Asko-Seljavaara, Nuutti Hyttinen, Atte Kaleva, Antti Koskela, Jape Lovén



Ei-äännet: 7

Mia Haglund, Noora Laak, Amanda Pasanen, Tuomas Rantanen, Laura Rissanen, Anni Sinnemäki, Osmo Soininvaara

Tyhjä: 1

Risto Rautava

Kaupunkiympäristölautakunta hyväksyi Mia Haglundin vastaehdotuksen äänin 7-5 (1 tyhjä).

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Inga Valjakka, tiimipäällikkö: 310 37087
inga.valjakka(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutetun aloite 17062020 Haglund Mia, Vaasankadusta Helsingin pihakatu

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Lausuntoehdotus

Kaupunkiympäristölautakunta antaa kaupunginhallitukselle seuraavan lausunnon:

Kaupunginvaltuusto päätti 27.2.2013, että Vaasankadulla kokeillaan kesäaikaista kävelykatua, sillä määrärahojen niukkuuden vuoksi katua ei ollut mahdollista muuttaa kävelykaduksi rakenteellisesti. Liikennesuunnittelupäällikön päätöksen 26.4.2013 mukaisesti Vaasankatu muutettiin kävelykaduksi 1.6. - 30.9.2013 väliseksi ajaksi. Kokeilu toteutettiin kevyesti tilapäisillä liikennemerkkeillä. Kaupunki järjesti puitteet kokeilulle, toimi lupaviranomaisena muun muassa terassien laajentamiselle sekä vastasi kokeilun vuorovaikutuksesta ja seurannasta. Kävelykatukokeilusta raportoitiin lautakunnalle 26.11.2013 lähinnä uusien toimintatapojen ja vuorovaikuttamisen näkökulmasta. Kävelykatukokeilu poisti kadulta 80 asukaspysäköintipaikkaa ja huoltoajo kadulla oli edelleen mahdollista kello 5 – 11 välisenä aikana.

Pihakadulla tarkoitetaan jalankululle ja ajoneuvoliikenteelle yhteisesti tarkoitettua katua. Pihakadun yleisvaikutelman tulee olla sellainen, että autoilija tai muu ajoneuvon kuljettaja huomaa liikkuvansa hänelle itselleen ja jalankulkijoille yhteisesti tarkoitettulla alueella, jossa hänen tulee



ajaa hitaasti ja väistää jalankulkijoita. Tieliikennelaissa pihakadulle on määritelty omat liikennesäännöt:

- Pysäköinti on sallittu vain merkityillä pysäköintipaikoilla.
- Ajonopeus on sovitettava jalankulun mukaiseksi eikä se saa ylittää 20 km/h.
- Ajoneuvon kuljettajan on annettava jalankulkijalle esteetön kulku.
- Jalankulkija saa kulkea sen kaikilla osilla ajoneuvoliikennettä kuitenkin tarpeettomasti estämättä.
- Risteyksessä pihakadulta tulevan kuljettajan on aina väistettävä muuta liikennettä.

Vaasankatu on tonttikatu, jonka molemmin puolin on kadunvarsipysäköinti sallittu. Nopeusrajoitus on 30 km/h. Ajoradan leveys on 5 metriä ja jalkakäytävien perusleveydet 4 metriä. Liittymien kohdat on kavennettu kadunylitysten kohdalla. Suojateitä on merkitty vain risteysalueille. Kinaporinkadun ja Vaasankadun liittymiskohta on varustettu korotetulla suojatiellä. Pyöräilijät käyttävät ajorataa. Fleminginkadun ja Kinaporinkadun välisellä katuosuudella on tasa-arvoisia katuliittymiä 125 - 160 metrin välein. Kaupungin liikennemäärätiedot ovat Vaasankadulla 27 vuotta vanhoja, joten katu on lisätty liikenne- ja katusuunnittelupalvelun moottoriajoneuvoliikenteen liikennemäärien laskentaohjelmaan keväälle 2021. Samassa yhteydessä on tarkoitus laskea myös jalankulkijamääriä. Vuoden 1993 laskentojen mukaan liikennemäärät ovat olleet keskimäärin 1800 - 4100 ajoneuvoa arkivuorokaudessa. Vuosina 2009 – 2020 kadulla tapahtui 22 poliisin tietoon tullutta onnettomuutta, joista yksi johti henkilöauton kuljettajan ja yksi jalankulkijan loukkaantumiseen. Muut onnettomuudet ovat olleet pääosin moottoriajoneuvoihin kohdistuneita omaisuusvahinkoja. Kadun pinnoitteet ovat luonnonkiveä erotuskaistoilla, joilla on paikoin pyörätelineitä. Kadun pohjoisreunassa on puurivi. Katutilassa on siten useita erilaisia jalankulkijoiden viihtyisyyttä ja liikenneturvallisuutta lisääviä elementtejä.

Jotta Vaasankadun pihakaduksi muuttaminen olisi tarkoituksenmukaista ja tukisi tieliikennelain säännöksiä toteutumista, kadun liikennemäärien tulisi olla alhaiset, enintään 500 ajoneuvoa vuorokaudessa. Pihakadulla ei saa olla jalankulkua ja muuta liikennettä toisistaan erottavia jalkakäytäviä. Myös suoria yli 50 metriä pitkiä katuosuuksia tulee välttää. Autojen läpiajoliikenne tulee estää rakenteellisesti. Pihakadun sisään- ja ulosajokohdan tulee myös erottua reunakivijärjestelyiltään muista normaaleista katuliittymistä eikä pihakatu saisi olla yksi nelihääraristeyksen haaroista. Kadun huoltoliikenteen tulee olla vähäistä. Pihakaduilla panostetaan muun muassa päällysteiden, valaistuksen ja kalusteiden yksityiskohtaiseen suunnitteluun siten, että niillä voidaan turvata pihakadun toiminnallisuus ja kunnossapito.



Vaasankadun katutilan muuttaminen kokonaan tai osittain pihakaduksi edellyttää liikenne- ja katusuunnittelua, huoltoliikenteen tarpeiden ja reittien selvittämistä, kadunvarsipaikkojen poiston vaikutusten ja yritys-vaikutusten arviointia, laajaa vuorovaikuttamista asukkaiden kanssa ja yhteistyötä kaupungin eri asiantuntijoiden kanssa. Liikennesuunnittelun ja vuorovaikutuksen tarve koskee myös kokeiluja. Kadulle ei kohdistu lähivuosina perusparannustarpeita eikä sille ole osoitettu investointimäärärahaa. Katua on kunnostettu hiljattain. Olemassa olevan ympäristön, kuten Vaasankadun, parantamisen resurssit ovat vähäiset seuraavina vuosina niissä kohteissa, jotka eivät tue joukkoliikennettä tai asuntotuotantoa tai eivät lisää yleistä turvallisuutta, ellei hankkeelle ole järjestettävissä erillismäärärahaa.

Vaasankadun kävelykatukokeilun jälkeen kadulle on myönnetty lupia Parklet -terasseille korvaamaan pysäköintipaikkoja. Vaasanpuistikkoa on voinut varata tapahtumiin sähköisen Varaamo -palvelun, joka on luotu helpottamaan tapahtumien ja vuokrauksien organisointia, kautta. Aukion kehittämistyö jatkuu, mikä antaa suuntaviivoja myös alueen kokonaisvaltaiseen kehittämiseen. Tähän mennessä aukiolle on rakennettu jo tapahtumasähkö. Vaasankadun elävöittämiseksi asukkaat voivat hyödyntää myös kaupungin yritysluotseja. Pihakaduksi muuttaminen ei siten ole välttämätöntä aloitteessa esitettyjen tavoitteiden saavuttamiseksi.

Esittelijän perustelut

Valtuustoaloite

Valtuutettu Mia Haglund ja 16 muuta valtuutettua ovat tehneet 17.6.2020 seuraavan valtuustoaloitteen:

"Vaasankadusta Helsingin pihakatu

Vaasankadun kävelykatukokeilu toteutettiin neljän kuukauden ajan kesällä 2013. Järjestelystä ei tullut pysyvä ja keskustelu kadun kehittämisestä hiipui hiljalleen.

Kesällä 2020 autopaikkaterassit ovat yleistyneet ja kadun kehittämistä tulisi edistää uudella suunnitelmalla: ottamalla mallia Jyväskylän Yläkaupungin pihakadusta. Pihakatu tekee kadusta puistomaisemman vähentämällä autopaikkoja ja luomalla tilaa penkeille ja istutuksille. Liikkeet voivat avautua enemmän katutilaan ja tuoda palvelunsa paremmin näkövälle. Pihakatu sallii edelleen autoilun, mutta se tapahtuu kävelijöiden ja pyöräilijöiden ehdoilla.

Muutoksen kohti pihakatua voi aloittaa liikennemerkeillä, katukalusteilla ja istutuksilla. Niitä voidaan kokemusten mukaan muuttaa. Vaasanka-



29.09.2020

Asia/6

dun ympäristö sopii erinomaisesti puistomaisemman avoimen julkisen tilan kokeilukentäksi.

Me allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että kaupunkiympäristön toimiala aloittaa suunnittelun Vaasankadun kehittämisestä Helsingin pihakaduksi."

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkiympäristölautakuntaa antamaan lausunnon kaupunginhallitukselle 30.9.2020 mennessä.

Esittelijä

kaupunkiympäristön toimialajohtaja
Mikko Aho

Lisätiedot

Inga Valjakka, tiimipäällikkö: 310 37087
inga.valjakka(a)hel.fi

Liitteet

1 Valtuutetun aloite 17062020 Haglund Mia, Vaasankadusta Helsingin pihakatu

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano

Päätöshistoria

Kaupunkiympäristölautakunta 22.09.2020 § 554